

Dostupné komunitní sociální služby pro lidi se zdravotním znevýhodněním a pečující

Výzva 2026

Podpora advokační práce skupin lidí se zdravotním znevýhodněním, pečujících a jejich organizací

Zaměření výzvy

- podpora advokačních aktivit mířících ke zvýšení dostupnosti komunitních sociálních služeb pro lidi se zdravotním znevýhodněním a pečující na celostátní, regionální či lokální úrovni

Kdo může žádat o podporu

- organizace, skupiny a iniciativy lidí se zdravotním znevýhodněním, sebeobhájců a sebeobhájkyň a pečujících, které již advokačně pracují v tématu dostupnosti komunitních sociálních služeb, konkrétně:

- > **organizace** sdružující lidi se zdravotním znevýhodněním, sebeobhájce a sebeobhájkyň, které mají vlastní IČ

- > **neformální skupiny a iniciativy lidí se zdravotním znevýhodněním** i bez vlastního IČ, které mohou žádat pod hlavičkou jiné organizace, která IČ má

- > **organizace pečujících, např. organizace pečujících rodičů** (s vlastním IČ)

- > **neformální skupiny a iniciativy pečujících, např. rodičovské skupiny a iniciativy** (neformální, bez vlastního IČ), které mohou žádat pod hlavičkou jiné organizace, která IČ má

- podpoříme až 5 organizací, skupin či iniciativ

- každá organizace, iniciativa či skupina může ve výzvě podat 1 žádost o podporu

Výše nadačního příspěvku až 750 000 Kč

Harmonogram:

- 23. 3. Spuštění výzvy a začátek podávání žádostí
- 23. 3. - 20. 4. Domluva termínů konzultací advokačních záměrů
- 8. 4. Webinář pro žadatele (10 - 12 h)

28. 4. Uzávěrka podávání žádostí a 1. kolo hodnocení

- 22. 5. Informace o postupu do 2. kola hodnocení

4. 6. Online rozhovory o záměrech vybraných organizací s hodnotiteli (2. kolo) PROSÍME, TENTO TERMÍN SI PŘEDEM REZERVOUJTE

- 8. 6. Rozeslání výsledků organizacím a následný podpis smluv s podpořenými organizacemi
- 9. a 10.9. Úvodní setkání podpořených organizací a workshop advokační strategie

9/2026–12/2027 Realizace projektů

podzim 2027 Jednání o návazné podpoře na rok 2028

Obsah

Úvodní informace a kontext výzvy	05
Vymezení pojmů	06
Podmínky aktuální výzvy	07
Koho hledáme	07
Modelový příklad podpory	08
Možnost konzultace záměru	09
Webinář	09
Návod pro podání žádosti	09
Hodnocení a výběr záměrů	11
Kontakty	11

Úvodní informace a kontext výzvy

Dostupné komunitní služby

Nadační fond Abakus se od roku 2024 věnuje **vytváření prostoru pro zvyšování tlaku na dostupnost služeb pro svobodný život lidí se zdravotním znevýhodněním v komunitě.**

Aktuálně se zaměřujeme na dostupnost **komunitních sociálních služeb.**

Lidé se zdravotním znevýhodněním se v Česku dlouhodobě potýkají s nedostatkem potřebných služeb a čelí vylučování ze systému v různých oblastech, jako je život v běžné komunitě, vzdělávání či zdravotní péče. Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením, kterou Česká republika ratifikovala, přitom uvádí, že lidé se zdravotním znevýhodněním mají právo na nezávislý způsob života a zapojení do společnosti. To znamená, že mají existovat státem garantované a široce dostupné podpůrné mechanismy, které umožní žít zcela běžným životem všem lidem bez ohledu na jejich znevýhodnění.

Věříme, že systematické zvyšování tlaku na dostupnost služeb vedené lidmi se zdravotním znevýhodněním, jejich pečujícími a angažovanými odborníky a odbornicemi, povede k trvalým pozitivním změnám.

Dlouhodobá podpora spočívá v práci tří pilířů

- **v analýze dat** o dostupnosti služeb (a zadávání sběru dat, která chybějí) a v jasné **formulaci argumentů**. Garantem pilíře je organizace [TUDYTAM](#).
- **v právních prostředcích** – vyhledávání a vedení individuálních a kolektivních litigací za účelem precedentních rozsudků vedoucích ke změně systému. Garantem pilíře je organizace [Fórum pro lidská práva](#).
- **v advokační práci** lidí se zdravotním znevýhodněním, **pečujících** a angažovaných odborníků a odbornic, která vychází z dat a argumentů datového a právního pilíře a zkušeností lidí, kteří komunitní služby potřebují ke svobodnému životu. Garantem advokačního pilíře je [Advokační fórum Nadace OSF](#) a [Spiralis](#). Aktivní roli v tomto pilíři hrají organizace, které v rámci spolupráce pracují na advokačních záměrech ve prospěch větší dostupnosti služeb na celostátní, krajské či lokální úrovni.

Více informací o spolupráci naleznete [zde](#).

Co máme za sebou

- **Vznik zprávy Stále na začátku**, která mapuje stav sociální politiky a sociálních služeb ve vztahu k naplňování práva na nezávislý způsob života lidí se zdravotním znevýhodněním v ČR. Na základě výstupů této analýzy TUDYTAM shrnul **5 zásadních tezí**. V létě 2026 vyjde také **analýza distribuce veřejných financí mezi komunitní a pobytové (ústavní) služby**.
- Byly podány **4 individuální a 1 kolektivní litigace**. I přes dlouhé trvání vedených sporů byly již nyní většině zúčastněným poskytnuty vhodné služby. Vznikla také analýza Neformální péče a lidská práva a připravuje se Příručka o lidskoprávní judikatuře k právům lidí se znevýhodněním.
- **12 organizací s advokačními záměry bylo podpořeno** finančním příspěvkem, advokačními konzultacemi a vzděláváním. Máme první výsledky ve formě otevření nových stacionářů, navýšení kapacit služeb, ale i ukotvení pojmu “komunitní služba” do zákona.
- V rámci akademie pro pečující Pečovat a žít organizace Spiralis bylo podpořeno **54 pečujících**. Aktivní pečující pracují s návaznou podporou na návrzích na zlepšení podmínek pečujících v režimu 24/7.
- Vznikla **Širší advokační skupina, která sdružuje zhruba 70 organizací**, které se věnují systémovým změnám v tématu prosazování práv lidí se zdravotním znevýhodněním s cílem jim zajistit svobodný život v komunitě nebo se o téma zajímají.

Vymezení pojmů

Komunitní sociální služby

Jedná se o terénní, ambulantní i pobytové služby, které podporují nezávislý život lidí se zdravotním znevýhodněním i pečujících a které splňují tato kritéria a odpovídají definici služeb komunitního charakteru v zákoně o sociálních službách (§33a, Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách).

Advokační práce (nebo činnost, v angličtině advocacy) je organizovaná snaha, která:

- je zaměřená na veřejné instituce (politické, úřední), soukromé organizace (firmy) i veřejnost,
- usiluje, aby výše zmínění učinili konkrétní rozhodnutí, např. přijali legislativu, nebo změnili zavedenou praxi a postoje,
- její součástí je přesvědčování a vytváření legitimního tlaku na ty, kteří mají moc o věci rozhodnout,
- má vytyčené jasné cíle, nabízí a prosazuje konkrétní řešení a důvody, proč se má změna stát,
- většinou (ale ne nutně vždy) cílí na systémovou změnu,
- je realizovaná na lokální, regionální, celostátní i mezinárodní úrovni.

Zdroj: Rukověť zdánlivě bezmocných, Advokační fórum Nadace OSF

Advokační kampaň

- za advokační kampaň považujeme sérii aktivit, které jsou koordinované a strategicky zaměřené na dosažení jasně definovaného cíle,
- součástí advokační kampaň je zpravidla kombinace následujících aktivit: přesvědčování politiků a političek, úřednictva, zapojování a komunikace s veřejností, spolupráce mezi nevládními organizacemi, občanskými iniciativami, akademickou sférou, realizace výzkumů nebo strategické vedení soudní sporů.

Zdroj: Rukověť zdánlivě bezmocných, Advokační fórum Nadace OSF

Systemová změna

Systemová změna znamená:

- zaměřit se na příčiny, ne na příznaky,
- usilovat o změnu, posun nebo transformaci struktur, zvyků, myšlení, mocenské dynamiky a pravidel,
- prostřednictvím spolupráce napříč rozmanitými skupinami aktérů, s úmyslem dosáhnout trvalého zlepšení společenských témat na lokální, celostátní nebo globální úrovni.

Zdroj: Ashoka

Podmínky aktuální výzvy

Koho hledáme

- V aktuální výzvě budou podpořeny organizace a iniciativy **lidí se zdravotním znevýhodněním, sebeobhájců a sebeobhájkyň a pečujících o lidi se zdravotním znevýhodněním**, které již v tématu dostupnosti komunitních sociálních služeb **advokačně pracují** nebo mají reálné advokační plány pro následující období, a to jak na **celostátní, krajské i lokální úrovni**.
- Neformální skupiny/iniciativy, které nemají vlastní IČ musí najít organizaci s IČ, která jejich žádost “zaštítí” a v případě podpory bude příjemcem nadačního příspěvku. Takové organizaci pak budou patřit provozní náklady až do výše 15 % z nadačního příspěvku.
 - > Co si pod tím představit? Existuje neformální skupina, iniciativa lidí se zdravotním znevýhodněním, sebeobhájců a sebeobhájkyň či pečujících rodičů bez vlastního IČ, která má advokační záměr a kapacity na jeho realizaci. Ta požádá organizaci s IČ, aby zaštitila její žádost.
- Organizace, skupiny a iniciativy, které jsou připraveny **vyčlenit personální kapacity** na osobu/osoby, které se budou částí úvazku věnovat advokační práci.
- Cíle advokačních kampaní musí **mířit ke zvýšení dostupnosti komunitních sociálních služeb**.
- Organizace, jejichž advokační aktivity v tématu zvyšování dostupnosti komunitních sociálních služeb **nebyly** podpořeny ve výzvě z roku 2024 a 2025. Toto **neplatí**, pokud organizace, která má IČ, zaštití žádost neformální skupiny, iniciativy sebeobhájců, pečujících.

Jak bude vypadat podpora

- Podpoříme až **5 advokačních kampaní**.
- Vybrané organizace, skupiny a iniciativy získají **finanční příspěvek od nadačního fondu Abakus** na rozvoj svých advokačních záměrů a aktivit **až do výše 750 000 Kč**.
- Organizace, skupiny a iniciativy dále získají **individuální advokační konzultace (příprava advokační strategie, mentoring)** až do výše **50 hodin se 2 konzultujícími**.
- Několikrát do roka proběhnou **facilitovaná sdílecí setkání** skupiny podpořených organizací (online/offline dle domluvy).
- Součástí podpory jsou **vzdělávací workshopy zaměřené na advokační práci**.

Individuální konzultace, facilitovaná setkání a vzdělávací workshopy zajišťuje Advokační fórum Nadace OSF.

Modelový příklad podpořeného advokačního záměru

Příklad advokačního záměru, konkrétně tématu a cíle:

Jsme skupina pečujících rodičů s vlastní organizací (máme IČ). Město, ve kterém působí naše organizace, má nedostatečné kapacity sociálních služeb pro lidi se zdravotním znevýhodněním na svém území. Navzdory právním předpisům a transformačním plánům zvyšuje kapacitu v ústavech mimo město. Proto ve spolupráci s ostatními aktéry prosazujeme zvyšování kapacit terénních, ambulantních a komunitních pobytových služeb.

Nás a další pečující rodiče ohrožuje nedostatek míst v denních stacionářích pro mladé dospělé. Mladí lidé se zdravotním znevýhodněním často zůstávají po ukončení povinné školní docházky doma v péči rodičů. Rodiče kvůli zajištění péče opouští svá zaměstnání a pokud nemají jiné zdroje, stávají se finančně závislími na příspěvku na péči a dalších sociálních dávkách.

Naším dlouhodobým cílem je dostatečná kapacita denních stacionářů pro děti a mladé dospělé s těžkým kombinovaným postižením od 16 let. Z dat, která jsme sebrali o denních stacionářích, vyplývá, že v našem městě chybí zhruba 15 míst.

Naše advokační činnost směřuje k tomu, že na konci roku 2027:

- a) začne fungovat nový denní stacionář s okamžitou kapacitou 5 osob,*
- b) stávající stacionář bude mít k dispozici větší prostory a rozšíří svou kapacitu,*
- c) bude rozpracován ještě jeden projekt na vznik denního stacionáře.*

Možnost konzultace záměru

Domluva termínu konzultace advokačních záměrů od 23. 3. do 20. 4. Jak a proč si domluvit konzultaci?

Chceme zajistit větší podporu žadatelů již ve fázi přípravy žádosti, aby si mohli dobře ujasnit svůj advokační záměr. Konzultaci s odborníky z **Advokačního fóra Nadace OSF** si můžete domluvit emailem na adrese olga.havlinova@osf.cz, na který také pošlete váš stručný advokační záměr v rozsahu max. 200 slov. Nabídneme vám termíny konzultací a následně vás propojíme s odborným konzultantem, konzultantkou. S nimi se již domluvíte na formě konzultace (telefonát, online setkání).

Vzhledem ke kapacitě konzultantů a konzultantek je možné žádat o konzultace nejpozději do **20. dubna 2026** s tím, že je možné si samotnou konzultaci domluvit i na pozdější termín.

Webinář

Online webinář pro žadatele proběhne **8. 4. 2026 od 10:00 do 12:00**. Na webinář se prosím registrujte **ZDE** do 7. 4. 2026 včetně. Link pro online připojení zašleme přihlášeným před termínem akce. Webinář proběhne na platformě **ZOOM**.

Návod pro podání žádosti

Všechny žádosti jsou podávány elektronicky prostřednictvím **grantového systému Grantys**.

- Vstupte do systému **ZDE** a registrujte se. Máte-li přístupové údaje z předchozích let, přihlaste se jejich pomocí. Pokud máte přihlašovací údaje do starého systému Flexigrant, pak použijte přihlašovací email a klikněte na obnovu hesla (tím v systému uvidíte i své starší projekty).
- Formulář žádosti naleznete v sekci *Výzvy* (záložka nahoře). Po otevření žádosti se k formuláři můžete vracet pod záložkou *Projekty*.
- Formulář obsahuje 3 základní části (údaje o vaší organizaci jako žadateli, popis vašeho advokačního záměru včetně rozpočtu a prohlášení o poskytnutých údajích).
- Formulář není třeba vyplnit najednou – můžete jej kdykoliv uložit a vrátit se k vyplnění později (pod záložkou *Projekty*)
- Formulář musí být prostřednictvím portálu odeslán nejpozději do **28. 4. 2026** (23:59 SEČ).
- Každý žadatel může v této výzvě podat pouze jednu žádost.
- Pokud se organizace rozhodne zaštitit více neformálních skupin, pak může podat až 3 žádosti.

Popis advokačního záměru je doplněn vyplněním **rozpočtu** ve formuláři, který naleznete na liště vlevo. Rozpočet předkládejte **v max. výši 750 000 Kč**.

Příklady nákladů v rozpočtu:

- mzda pracovníka/pracovnice pro advokační práci
- právní konzultace nebo jiné odborné konzultace související s advokační prací organizace (50 hodin individuálních konzultací s odborníkem/mentorem Advokačního fóra je hrazeno nadačním fondem Abakus mimo individuální rozpočet – tyto konzultace v rozpočtu neuvádějte)
- sběr dat, výzkum jako podklad pro advokační aktivity
- grafické práce související s advokační prací
- tisk materiálů (potřebnost tištěných materiálů musí být v textu žádosti zdůvodněna)
- cestovné související s advokační prací i cesty na setkání v rámci projektu,
- příspěvek na péči či osobní asistenci o pečovanou osobu v době setkání povinných v rámci tohoto programu, pokud je advokačním pracovníkem/pracovnicí pečující osoba
- příspěvek na osobní asistenci, pokud je advokačním pracovníkem/pracovnicí osoba, pro kterou je osobní asistence nezbytná
- provozní náklady organizace do 15 % z požadované částky nadačního příspěvku (jedná se o provozní náklady organizace nesouvisející s podpořeným projektem). V případě, kdy je žadatelem organizace zastřešující neformální iniciativu či skupinu, náleží provozní náklady v plné výši zaštiťující organizaci.

Hodnocení a výběr záměrů

Hlavní kritéria hodnocení

- Žadatelem je organizace, skupina či iniciativa lidí se zdravotním znevýhodněním či pečujících (často rodičů).
- Advokační záměr cílí na zvyšování dostupnosti, podporu či rozvoj komunitních sociálních služeb pro osoby se zdravotním znevýhodněním a pečující na lokální, krajské či celostátní úrovni.
- Organizace, skupina či iniciativa již na daném tématu advokačně pracuje, má jasný cíl a podpora umožní intenzivnější a efektivnější práci.
- Nebo organizace, skupina a iniciativa o daném záměru již déle uvažuje, má ho připravený a je schopna ho okamžitě zahájit (včetně personálního zajištění).
- Záměr je srozumitelný a návrh advokační činnosti na rok 2026 a 2027 je reálný (očekáváme, že podpořené projekty se mohou následně v rámci přípravy advokačních strategií upravovat).
- Předložený rozpočet je přehledný a provázaný s popsaným záměrem.

Průběh hodnocení

S projekty se nejprve individuálně seznámí členové a členky odborné hodnotící komise. Ti na svém prvním setkání vyberou finalisty, kteří budou pozváni k **online rozhovoru**.

Budte prosím připraveni, že v případě úspěchu budete pozváni na **krátký online rozhovor** o vašem záměru s hodnotiteli a hodnotitelkami v termínu **4. 6. 2026 v průběhu dne** (přesný čas bude finalistům sdělen do 22. 5. 2026). **Tento termín si prosím rezervujte.**

Pokud žádáte jako neformální skupiny, iniciativa se záštitou organizace, která má IČ, online rozhovoru se musí účastnit jak zástupce/zástupkyně neformální skupiny, iniciativy, tak i zástupce/zástupkyně zaštiťující organizace. Připojit se na online rozhovor je možné z různých míst a zařízení. Hodnotící komise následně navrhne projekty k podpoře správní radě nadačního fondu Abakus a ta rozhodne o jejich schválení a podpoře.

Kontakty

- **Kateřina Kotasová** (nadační fond Abakus): katerina.kotasova@abakus.cz; + 420 777 937 715
– obecné dotazy o celkové spolupráci Tlak na dostupnost služeb, dotazy k systému Grantys (kromě termínu 20.-24. 4.)
- **s dotazy k systému Grantys v termínu 20.-24. 4. se obračejte na Julii Beránek** (nadační fond Abakus): julie.beranek@abakus.cz; +420 776 175 869
- **Olga Havlínová** (Advokační fórum Nadace OSF): olga.havlinova@osf.cz; +420 605 383 152
– přihlašování na webinář, termíny konzultací advokačních záměrů

**a●ba
ku●S**

www.abakus.cz
f: abakusnadacnifond